

Layihənin istiqaməti:
"İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi"

Dünyaya gəlişi zülmətdən keçdi. Üç yaşına kimi işığın nə olduğunu bilməyən körpəyə Allah özü kömək etdi. Valideynləri bir da onda duyuq düşdülər ki, Raufun görmə qabiliyyəti bərpa olunub. Ulu Tanrı bəndəsini çox sevirmiş. Ona elə bir istədəd, qabiliyyət bəxş etdi ki, Rauf Hacıyev dünya şöhrəti bəstəkar kimi adını musiqi tarixinə əbədi yazdı.

Azərbaycan professional musiqisini müxtəlif mövzulu operettaları, simfoniyaları, sütiləri, mahniları və digər əsərləri ilə zənginləşdirən xalq artisti, bəstəkar Rauf Hacıyev bu sahənin ən görkəmli nümayəndələrindən biri olub. 1922-ci ildə - baharın ən gözəl çağında - mayın 15-də Bakıda dünyaya gelən Raufun musiqi istədədini erkən yaşlarından özünü bürüze verib. Bioqrafiyاسından məlum olur ki, o, metbuat cəfəkəsi Həsən bəy Zərdabının qızı Qəribələn Məlikovanın həməyəsi altında tərbiyə alıb. Onun bir bəstəkar kimi formallaşmasında isə dahi Üzeyir bəyin böyük rolu olub.

Azərbaycan musiqili komediyanın inkişafında Rauf Hacıyev xidməti çox böyükdür. Sözün esl mənasında, Rauf Hacıyevin istədədini daha çox operetta janrında parlaby. Demək olar ki, bu janrın inkişafında Rauf Hacıyevin əsərləri yeni səhifələr açıb. Mütəxəssislərin fikrincə, onun operettalarında vokal simfonik, balet və estrada sənəti bir-biri ilə üzvi suretdə bağlıdır. Rauf Hacıyev musiqisinin xalq musiqisi və müasir estrada üslubunun sintezindən ibarət olması onun əsərlərinə ebedi bir cəzibe getirib. Bu əsərləri dinləndikcə doymaq olur.

Bəstəkar yeddi operetta yazıb. Demək olar ki, bu operettaların beşi Moskvada tamaşa yoxulub. Eyni zamanda, keçmiş SSRİ-nin müttəfiq respublikalarının mərkəzi konsert salonlarında da Rauf Hacıyevin operettaları uğurla nümayiş etdirilib. Müellifin ilk operettası "Romeo mənim qonşumdur" adlanır. Bu əsər əvvəlcə Bakıda "Qonşular" adı ilə tamaşaçılara təqdim edilib. Moskvada isə operetta yeni bir uğura imza atıb. Klassik və müasir musiqinin vəhdəti, Rauf Hacıyev melodiyalarının coşqunuğu,

Nəhəng əsərlərin ölməzliyində əbədiləşən ömür

milli koloriti operettaya xüsusi bir ifade tərzi gətirib. Bu səbəbdən də 25-ə yaxın teatrdə tamaşa yoxulub. "Romeo mənim qonşumdur" operettası SSRİ respublikaları bəstəkarlarının əsərlərinə baxışda üçüncü mükafata layiq görüllər. Rejissor Şamil Mahmudbəyov 1963-cü ildə həmin operettəni "Azərbaycanfilm" studiyasında ekranlaşdırıb. Film bu gün de maraqla izlenilir.

Rauf Hacıyevin maraqlı operettalarından biri də "Mənim məhəbbətim" - Ku-

yırılar ki, əsərin melodiyası Kuba xalq musiqisinin ahəngi ilə sıx bağlıdır.

Unudulmaz bəstəkarın reğbətlə qarşılanan "Dördüncü fəqərə", "Qafqaz əsiri", "Ana, mən evlənirəm", "Yol ayrıncıda" operettaları da musiqi tariximizə solmayan səhifələridir. Finlandiyalı satirik yazıçı Marti Larnin onun romanı əsasında eyniadlı - "Dördüncü fəqərə" operettasını yaratmış azərbaycanlı bəstəkarın ecazkar musiqisine qulaq asıldıdan sonra demişdi:

"Bu, gözəl müasir musiqidir. O, təkcə əsərin əsas qayesini eks etdi, həmçinin öz ifadə vasitələri ilə əsəri dəna zənginləşdirir".

Bir maraqlı məsələni də qeyd etmək lazımdır ki, Rauf Hacıyev operetta bəstələdikdən sonra onun səhənə taleyi o qədər uğurlu və tamaşaçılardan elə reğbətlə qarşılıqlı ki, bu əsərlər sonralar ekranlaşdırılırdı. Rauf Hacıyevin bütün operettalarını gözələşdirən milli xalq rəqslerinin ritmləri, nikbinlik, şənilik idi. Bu da həm dinleyicilərde xoş ovqat yaradır, həm də əsərin zənginliyini artırırı.

Rauf Hacıyevin sonuncu operettası sevimli müellimi Üzeyir Hacıbəylinin anadan olmasının 100 illiyinə həsr etdiyi "Ordan-burdan" əsəridir. Azərbaycan televiziyası vəsítəsilə tamaşaçılara çatdırılan bu operetta müəllifinə yeni bir uğur gətirdi. Həm də ilk dəfə olaraq səhənə formalarını mavi ekranla təcəssüm etdirməyi bacarmaq Rauf Hacıyevə məxsus oldu.

Yaradılığında operetta janrının xüsusi yer tutmasına baxmayaraq, Rauf Hacıyevin bəstəkarlıq fəaliyyəti bununla bitmir. 1956-ci ildə respublikada "Gənclik mahnısı" müsabiqəsi keçirildi. Bu müsabiqədə iştirak edən Rauf Hacıyev üçüncü mükafata layiq görüllər. İki xoreoqrafik miniatür əsəri - "Ləzgihəngi" və "Yallı" ayrı-ayrılıqla parlaq səciyyəli ləvhələrdir. Xalq rəqs ənənələri əsasında yaradılan bu əsərlərde Rauf Hacıyev həm melodik, həm də ritmik məziyyətləri çox ustalıqla nümayiş etdirdi. Hər iki əsər dövünün bir çox ölkələrində göstərilmiş və tamaşaçı reğbəti qazanmışdır.

1971-ci ildə Rauf Hacıyev Əlcəzairə göndərilib. O, burada milli musiqi kadrlarının hazırlanması və professional musiqi təhsili sisteminin yaradılması ilə məşğul olub. Böyük bir mədəniyyət qrupuna rəh-

■ Flora XƏLİLZADƏ
əməkdar jurnalist

bərlik edən azərbaycanlı bəstəkar həmkarları ilə birlikdə Əlcəzair Milli Konservatoriyasında, Budau şəhərində açılan musiqi məktəbində müəllim kimi çalışıb. Əlcəzairde işlədiyi illərdə Rauf Hacıyev, eyni zamanda bu ökənin mədəniyyət tarixini dərinən öyrənib, xalq musiqi nümunələrini toplayaraq nota köçürüb, onların bir sıra xüsusiyyətlərini mənimseyib. Azərbaycanlı bəstəkar Əlcəzair Milli Teatrının açılışında feal iştirak edib, habelə ilk Əlcəzair milli baletlərini - "Üç inqilab", "Alov" və "Hüriyyət" əsərlərini yazıb. Bundan başqa, "Əlcəzair silsilə"ndə skripka ilə orkestr üçün konsert, fortepiano və müxtəlif musiqi alətləri üçün pyeslər, orkestr və xor üçün 15 xalq mahnısı işləyib, "Əlcəzair süütası" yaradıb.

Vətənə döndükdən sonra Rauf Hacıyev bəstəkarlıqla yanaşı, ictimai işlərdə də feal çalışıb. Bir müddət Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasına rəhbərlik edib. 1965-ci ildə isə Azərbaycanın mədəniyyət naziri təyin edilib. Bu vəzifədə çalıştığı illərdə Rauf Hacıyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Dövlət Xor Kapellasi, Mahni Teatrı, Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblı, eləcə də dünyada birinci olan Xalqçaçılıq Muzeyi açılıb. Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının V qurultayında o, idarə Heyətinin birinci katibi, VI qurultayda isə idarə Heyətinin katibi seçilib.

Bir çox simfonik əsərlərin, oratorya, kantata və mahnıların müəllifi olan Rauf Hacıyev 1971-ci ildən istər musiqili-bədii televiziya filmlərinin, istərsə də Azərbaycan kinosunun inkişafında müümən xidməti var. Bədii və sənədlili filmlərə yazdığı musiqilər öz coşqunuğu, qəlbəyatılmışlığı, bənzərsizliyi ilə diqqət çəkirlər. "Bir qalanın sırrı", "Əhməd haradadır?", "Kölgələr sürüñür", "Qara daşlar", "Nizami" və s. filmlərə yazdığı musiqilər Rauf Hacıyevin bir bəstəkar kimi əbədi yaşıdığını şərtləndirir. Dillər əzberi olan mahnılarından "Sevgilim", "Leyla", "Bəhər gəlir", "Bakı", "Azərbaycanım" bu gün de şövgələr oxunur və sevilih.

1995-ci ilin bir payız gündündə 73 yaşında dünəyini dəyişən Rauf Hacıyev yaradıldığı nəhəng əsərlərin ölüməzliyində öz ömrünü də əbədiləşdirdi. O, təkcə Azərbaycan musiqi sənətinin inkişafında misilsiz xidmət göstərməyib. Bu gün Əlcəzair xalqı da öz musiqilərinin inkişafında, bir sıra əsərlərin yaradılmasında ilkin olan Rauf Hacıyevi dərin hörmət, məhəbbət və ehtiramla yad edərək ona həmişə minnətdar olduğunu bildirirlər. Bu da sebəbsiz deyil. Rauf Hacıyev Əlcəzair musiqi mədəniyyəti tarixində abidə ucaltmış bəstəkardır.

**Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya
Vasitələrinin inkişafına Dövlət Dəstəyi
Fondunun maliyyəsi
əsasında hazırlanıb.**

ba"dır. Moskva Operetta Teatrının sifarişi ile müəllifin işlədiyi bu əsər Kuba haqqında. Heç bir zaman Kubada olmayan Rauf Hacıyevin qarşısına çox çətin bir məsələ yoxulmuşdu. Kuba xalqının milli xarakterini, musiqi sənətinin xüsusiyyətlərini ustalıqla açımlı idi. Maraqlıdır ki, müəllif operettəni xüsusi ilhamla işləyə bildi. Operettanın əsasında üç melodiya dayanıb. Bunlar Kubaya məhəbbət, vətənpərvərlik andı və iki gəncin sevgisini təcəssüm etdirən melodiyalar. Bəstəkar Kubada sevilən sevile ifa edilən musiqi boyalarından da bacarıqla istifadə edə bildiyindən operetta çox uğurlu alındı. Hətta musiqiçilər söyle-

Səhiyyə Nazirliyi yeni layihənin icrasına başladı

Uşaqlara qarşı zorakılığın aşkarlanması və təcili tibbi-psixoloji yardımın göstərilməsində səhiyyə işçilərinin rolü gücləndirilir. Səhiyyə Nazirliyinin ictimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi (İSiM) "Ümидli Gələcək" Gənclər Şəkilatı ilə əməkdaşlığından 2015-ci ildən "Uşaqlara qarşı zorakılığın aşkarlanması

si və təcili tibbi-psixoloji yardımın göstərilməsində səhiyyə işçilərinin rolunun gücləndirilməsi və imkanlarının genişləndirilməsi" layihəsinin icrasına başla-

yib. Nəzirliyin mətbuat xidmətindən verilən məlumatata görə, layihənin əsas məqsədi uşaqlara qarşı zorakılıq, o cümlədən məisət zorakılığı, cinsi, fiziki və psixoloji zorakılıq və laqeydlik hallarının erkən aşkarlanması, tekrar halların qarşısının alınması və tibb müəssisələrində zərərəzəkmişlərə zəruri təcili tibbi-psixoloji yardımın göstərilməsi işinin gücləndirilməsidir.

Layihənin ilkən hazırlıq mərhələlərində beynəlxalq və yerli təcrübə araşdırılıb, Bakı və Gənçə şəhərlərindən seçilmiş pilot uşaq poliklinikə və xəstəxanalarında mövcud vəziyyətin öyrənilməsi məqsədile sorğular keçirilib.

Elecə də pediatrların zorakılığa məruz qalmış uşaqlarla tibbi-psixoloji işin təşkili və yönəltmə mexanizmləri sahəsində bilik və bacarıqları artırılıb, müvafiq prosedur qaydalar və praktik tövsiyələr hazırlanıb.

2016-ci ildə də layihənin icrası uğurla davam etdirilir. Aprel-may aylarında Bakı və Gənçə şəhərlərinin seçilmiş uşaq poliklinikalarında məisət zorakılığına məruz qalan şəxslərə xidmət göstərən tibb işçiləri üçün 1 günlük təlim kursu keçirilib.

Təlimlərdə ekspert qismində İSiM-in mütəxəssisləri iştirak ediblər. Bununla yanaşı, hazırlanmış Zorakılığa məruz qalmış uşaq və yeniyetmələrin tibbi müayinəsi üzrə prosedur qaydalar poliklinikaların işçisi heyəti ilə müzakirə edilib, müvafiq təklif və tövsiyələr qeydə alınıb.